

Protokoll Systemledning

Samråd vård och omsorg tillsammans med Länssamverkansgruppen

Datum och tid: 2023-03-24 kl. 9.00 -15.30

Plats: Regionsalen, Regionens hus, Umeå

Ärenden: 1–9

Närvarande:

Förtroendevalda Samråd vård och omsorg:

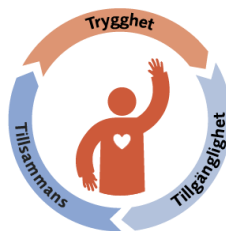
Anna-Lena Danielsson (s)	Region Västerbotten, ordförande
Carin Nilsson (s)	Umeå kommun, vice ordförande
Annika Wibrell (s)	Vilhelmina kommun
Bo-Anders Johansson (s)	Storumans kommun
Gunilla Forsberg (kd)	Bjurholms kommun
Henric Jakobsson (s)	Vännäs kommun
Håkan Andersson (c)	Region Västerbotten
Kerstin Sjöström (c)	Nordmalings kommun
Mathias Haglund (s)	Vindelns kommun
Veronica Kerr (kd)	Umeå kommun

Tjänstepersoner Länssamverkansgruppen

Andreas Witt	Nordmalings kommun
Anna Bergström	Region Västerbotten
Camilla Andersson	Region Västerbotten
Christer Wilhelmsson	Region Västerbotten
Gaby Bisping	Dorotea kommun
Helena Steen	Storumans kommun
Isabell Zemrén	Region Västerbotten
Jenny Örnberg	Vilhelmina kommun
Jhonas Nilsson	Robertsfors kommun
Jim Lindberg	Vindelns kommun
Ulrica Westerlund	Vännäs kommun
Karin Kopparmalms	Dorotea kommun, ordförande Hjälpmedelsrådet

Övriga tjänstepersoner:

Anette Liljegren
Ann-Christin Linder
Gunilla Larsson
Roland Bång
Roland Gustafsson
Monica Wahlström
Petra Henriksson
Thomas Fritz
Britta Edström
Sofia Ögren
Katarina Lindahl

1. Godkännande av föredragningslistan

Beslutsärende

Föredragningslistan godkändes.

2. Föregående protokoll

Beslutsärende

Föregående protokoll godkändes och lades till handlingarna.

3. Program Ledningsseminarium 2 juni

Beslutsärende

Muntlig presentation

Föredragande: Katarina Lindahl, Britta Edström och Sofia Ögren

Systemledningen beslutade att godkänna programmet för ledningsseminariet den 2 juni 2023

4. Färdplan Nära vård 2030 i Västerbotten

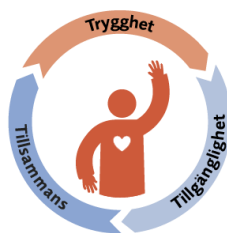
Beslutsärende

Föredragande: Katarina Lindahl och Britta Edström

En viktig framgångsfaktor i omställningen till Nära vård är samspelet mellan regionen och kommunerna. För att tydliggöra vägen mot målet, och skapa en gemensam viljeinriktning och en kraftsamling för omställningen till Nära vård i Västerbotten har en färdplan arbetats fram i samverkan mellan Region Västerbotten och länets 15 kommuner. Den bygger på den gemensamt beslutade framtidsbilden och ska utgöra en ram för vägen fram mot 2030. Under hösten och vintern har synpunkter på färdplanen inhämtats från ett brett spektrum och den har därefter bearbetats för att kunna antas av systemledningen. Färdplanen är ett övergripande strategidokument framtaget i samverkan. Den ska utgöra ett stöd för ledning och styrning i den förflyttning som behöver ske i omställningen till Nära vård i Västerbotten. Syftet med färdplanen är förbättrade förutsättningar till god hälsa för västerbottningen, barn och unga, vuxna och äldre. Målgruppen för dokumentet är primärt beslutsfattare och styrning/ledning. Då färdplanen är utformad på en övergripande nivå behöver den kompletteras med mer konkreta handlingsplaner, såväl i samverkan som internt hos varje huvudman. För att få genomslagskraft och bli hållbar över tid bör färdplanen bli en del i varje huvudmans ordinarie process för planering, genomförande och uppföljning.

Systemledningen beslutade:

- Att anta Färdplan Nära vård 2030 i Västerbotten
 - Att rekommendera varje huvudman att fastställa Färdplan Nära vård 2030 i Västerbotten.
- Rekommendationen är att fastställandet sker på fullmäktigenivå.
- Att färdplanen träder i kraft 20230901

5. Kompetensutmaningen

Informationsärende

Föredragande: Isabell Zemrén, områdeschef närsjukvårdsområde södra Lappland och Ulrica Westerlund, socialchef Vännäs kommun

En nulägesbeskrivning gavs gällande hur situationen med kompetensförsörjningen ser ut inom kommunerna och regionen, och dialog fördes om hur utmaningarna kan hanteras i samverkan.

Undersökningar visar att många unga kan tänka sig att någon gång genom livet arbeta inom vård och omsorg och majoriteten anger att de vill jobba med arbete som är meningsfullt för andra. Dock finns för få personer i arbetsför ålder för att möta upp mot arbetsmarknadens behov, inte minst inom välfärdsyrken. Inom exempelvis Umeå kommun behövs 800 nya medarbetare bara inom äldreomsorgen och servicebostäder, om LSS-boenden och personlig assistans läggs till är behovet ännu större. Kommunerna kan inte enligt socialtjänstlagen prioritera bort insatser, vilket blir en stor utmaning då personalbristen är hög. I regionen är kompetensförsörjningsläget ungefär samma som i kommunerna. I framför allt primärvården kommer det att bli nödvändigt med en utbudsbegränsning under sommaren. Hårdare prioriteringar kommer att måsta göras, där de som är i störst behov eller de som är akut sjuka prioriteras först.

Varje huvudman arbetar intensivt med att säkra kompetensförsörjningen för sommaren och framåt, men det kommer att vara stora utmaningar ändå. Problemen och utmaningarna är gemensamma och behöver lösas tillsammans, med nya arbetssätt, och andra lösningar. Vi behöver förstå varandras utmaningar, region och kommuner. En del i utmaningen är att skapa samsyn, mellan verksamheter och huvudmän. Det finns ökade behov i och med demografiska förändringar, men också höga förväntningar på vård och omsorg, förväntningar som med rådande kompetensbrist är svåra att leva upp till.

Några tankar som lyftes i gruppdialogerna var att hitta effektivare arbetssätt, inte minst med hjälp av digitala lösningar. Nya arbetsformer som exempelvis mobila team, kan vara en del av lösningen, liksom mer samverkan mellan region och kommuner. Vi behöver sprida tilltro till vård och omsorg och visa på att många som jobbar inom vård och omsorg trivs och känner meningsfullhet. Den allmänna debatten debatt ger ofta en negativ bild av dessa yrken och verksamheter.

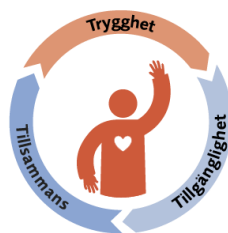
En annan fråga som diskuterades var prioriteringar som verksamheterna kan komma att behöva göra, och hur samverkan kan stötta i denna svåra fråga. Från politiskt håll behöver också prioritering ske gällande vilka uppdrag som initieras.

6. Övriga frågor

Inga övriga frågor lyftes.

7. Lärandeforum: Nyttänkande styrning i den nära vården

Informationsärende

Föredragande: Strateger och chefer från länsdelarna tillsammans med Governo

Omställningen till en nära, personcentrerad och samordnad vård och omsorg ställer krav på en nytänkande styrning. Under det senaste året har detta utforskats genom explorativa fallstudier i Västerbottens tre länsdelar som sedan tagits vidare till planer för genomförande. Under detta lärandeforum lyftes lärdomar från arbetet i länsdelarna och systemledningens roll diskuterades.

En nytänkande styrning behövs för att åtgärda två övergripande systembrister inom hälso- och sjukvårds- samt omsorgssystemen. Dessa systembrister blir allra mest tydliga för individer med stora behov – särskilt när det gäller samtidiga insatser från såväl region som kommun.

- 1) Den omfattande ansvars- och insatsuppdelningen matchas inte av tillräckligt starka samordningsfunktioner för att utveckla den nära vården.
- 2) Det "transaktionssystem" som kommer med insatsuppdelningen innebär mycket arbete med ställtider och att klara ut osäkerheter i "mellanrummen", vilket ger stora effektivitetsförluster.

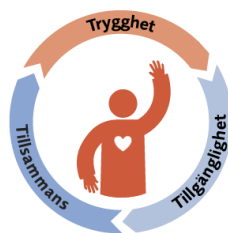
Nära vård är en utvecklingsprocess för att skapa mer effektiva tjänster. Avgörande för effektivitet är att göra så rätt som möjligt så tidigt som möjligt. Genom att arbeta systematiskt med behovsstyrning utvecklas ett system för nära vård, där gränsöverskridande vårdlösningar möjliggörs.

En presentation gavs av resultat från arbetet i länsdelarna:

Arbetet i Umeå länsdel handlar om att utveckla ett gemensamt mobilt samverkanssystem för att möta behoven hos definierade målgrupper; personer med stora vårdbehov, periodvis sviktande och för riskgrupper. En plan för genomförande är upprättad och aktiviteter för nästa steg presenterades. Under mars – juni sätts grunderna, under juni – oktober sker lansering och under oktober – december genomförs pilottest.

I Skellefteå länsdel finns ett samverkanssystem som utgår från gemensamma vägledande principer och förhållningssätt, som möjliggör gränsöverskridande och personcentrerade insatser. Det finns tre tydliga lednings- och uppgiftsnivåer (strategiskt, taktiskt och operativt) och man har en välfungerande direksamverkan med parhästar (tydliga samverkanspartners) på alla nivåer i systemet. Direksamverkan ger kraft i problemlösning, men stor operativ handlingskraft riskerar att leda till färre strategiska innovationer. En del i den fortsatta planen är att framtidssäkra samverkanssystemet och hitta strukturerade vägar för systematisk innovation.

I Södra Lapplands länsdel pågår ett antal arbeten som är förankrade i redan pågående processer. En viktig förutsättning för att få genomslagskraft är att bygga upp styrning och ledning utifrån optimala samverkanskedjor utifrån glesbygdens förutsättningar och resurser. Södra Lappland är modellområde för särskilt riktade statliga medel inom omställningen för nära vård.

En slutsats som dragits i arbetsprocessen är att det finns grundläggande angreppssätt som i grunden är gemensamt för länsdelarnas utvecklingsarbeten. Utöver vinsten i form av ökad kvalitet i vården och trygghet för individen är det ekonomiskt mycket gynnsamt att arbeta teambaserat nära individen för de mest sjuka, mest vårdbehövande individerna, vilket det finns tydliga exempel på från andra län. Utvärderingar på stora effekter både inom kvalitet och resurseffektivisering och dessutom goda patientomdömen och väsentligt bättre arbetsmiljö.

De sammanhängande behoven för mer komplexa målgrupper behöver en tydligare utgångspunkt för styrningen och ledningen av hälso- och sjukvårdssystemet samt sociala insatser. Ledning och styrning måste möjliggöra samverkan och arbetssätt som är personcentrerade. Förutsättningar för att utveckla samordnade vårdlösningar måste förbättras.

Dialog fördes i grupper. En synpunkt som framkom var att i ett initialt skede framstår vinsterna tydligare för regionen än för kommunerna, vilket gör det viktigt att tillsammans diskutera ansvarsfördelning och kostnader, men även att lyfta vinsterna för kommunerna med ett nytt arbetssätt. Hela kommunens verksamhet behöver synas i diskussionen. Kanske ett modellområde för gemensam styrning skulle kunna vara en väg framåt.

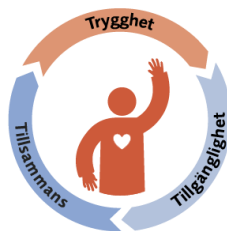
Systemledningen måste leda vägen och fatta beslut som leder omställningen framåt. Samtidigt måste en rörelse ske underifrån – hela systemet måste hänga ihop. Systemledningen ska ansvara för det övergripande strategiska, men är samtidigt ofta operativa med ansvar för verksamheter och budgetar. Det är inte bara socialnämnderna eller HSN som äger frågan om Nära vård - borde systemledningen vara på högsta ledningsnivå?

Andra tankar som lyftes i dialogerna var vikten av samverkan på alla nivåer och att utveckla organisationer som tar ansvar för mellanrummen. Gemensamma mål, samstämmighet och förståelse för varandras förutsättningar lyftes som viktigt. En annan synpunkt var att utgå från vad som är bäst för dem vi är till för, och utifrån det diskutera de ekonomiska lösningarna. Det behövs en tillitsbaserad ledning och styrning som bidrar till att undanröja organisatoriska hinder. Uppföljning behövs för att dra lärdom. Aktiviteter behöver konkretiseras utifrån färdplanen. Det är viktigt att förstå att det hälsofrämjande och förebyggande är en del av lösningen och är allas fråga.

8. Mötet för systemledningen avslutas

9. Nästa möte

12 maj 2023 Samråd vård och omsorg och Systemledning

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN: Anna Katarina Lindahl
TITEL, ORGANISATION: sekreterare, Samråd vård och omsorg
DATUM & TID: 2023-03-31 11:36:06 +02:00
IDENTIFIKATIONSTYP: Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID: _06e0b6b5bb5aa43013a4a47cedb9813e34

NAMN: ANNA-LENA DANIELSSON
TITEL, ORGANISATION: ordförande, Samråd vård och omsorg
DATUM & TID: 2023-03-31 13:04:36 +02:00
IDENTIFIKATIONSTYP: Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID: _06f3a6b7fe082123e8a36f0a00c886f65a

NAMN: CARIN NILSSON
TITEL, ORGANISATION: justerare, Samråd vård och omsorg
DATUM & TID: 2023-04-01 15:51:59 +02:00
IDENTIFIKATIONSTYP: Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID: _050e78a7c240f5c43edbae617565f934fd

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2023-04-01 15:52:04 +02:00
Ref: 71116SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)